

הצעות לצוות הגן:

התבלין החסר

אגדת חז"ל בעיבוד דבורה עומר / איור: יעל אלברט

גננת יקרה,

הסיפור "התבלין החסר" הוא גרסה לילדים של אגדת חז"ל ידועה (מקור: בראשית רבה יא ד) שעובדה הסופרת דבורה עומר. הקיסר אנטונינוס נהנה לטעום את טעמה המיוחדת של השבת בביתו של רבי יהודה הנשיא. על אף האוכל הצונן, ארוחת השבת היתה משובחת וטעימה יותר מזו של יום חול! הסיפור מעניק הזדמנות מיוחדת לבחון את הדרך בה את מציינת את השבת בגן, לתת ביטוי לאורחות החיים של משפחות הילדים ולסייע לילדי הגן לזהות מה נותן לשבת שלהם את טעמה המיוחדת.

מי היו רבי יהודה הנשיא ואנטונינוס?

רבי יהודה הנשיא נודע בחכמתו, בעושרו, ובעוצמתו, והיה המנהיג הראשון מקרב החכמים לאחר חורבן בית המקדש שהתואר 'נשיא' הוצמד לשמו. הוא שימש נשיא הסנהדרין ועורך המשנה. רבי יהודה הנשיא נולד בין השנים 135 ל-137 לספירה. במהלך כהונתו העביר את מרכז ההנהגה ואת הסנהדרין לעיר ציפורי, שם גר רוב ימיו. רבי יהודה נפטר בשיבה טובה בשנת 220 לספירה ונקבר כנראה בבית שערים.

הסיפור "התבלין החסר" הוא אחד מרבים אשר מעידים על מערכת היחסים הטובה בין רבי יהודה לדמות רומאית חשובה בשם אנטונינוס. קשה לזהות מי בדיוק היה אנטונינוס, כיוון שכל הקיסרים בימי חייו של רבי נשאו את אותו השם.

יום השבת: מאחד או מייחד?

השבת הוא אחד הערכים המרכזיים והמשותפים לעם היהודי לדורותיו. עם זאת, הדרכים בהן מציינים את השבת כה שונות ומגוונות, שלעיתים נדמה כי במקום לאחד את העם, הוא מפריד ומבדיל אותנו זה מזה. בבחירת הסיפור "התבלין החסר", ספריית פיאמה מבקשת להדגיש את המשותף, אך גם לכבד את הייחודי לכל גן ולכל משפחה. אנו מזמינים אותך לבחור מתוך כלל ההצעות את הפעילויות שמתאימות לך ולקהילת הגן שלך. תיהנו, ושבת שלום!

מהו התבלין המיוחד של שבת בגן שלך?

"התבלין החסר" מעניק הזדמנות לחשוב על "התבלין המיוחד" של יום שישי בגן שלך: אלו מסורות או טקסים מתקיימים בגן שלך, שקשורים לשבת? האם יש סימנים ליום מיוחד, שמורגשים כבר בכניסה לגן בבוקר? האם בגן ביום שישי יש ריח מיוחד, פעילות מיוחדת, משחקים או סיפורים שונים מיתר ימי השבוע?

פעילות ומשחק

<< סיפור "התבלין החסר" מבוסס על סיפור תלמודי. בנוסף למסר היפה הטמון בו, הסיפור מפגיש את הילדים עם דמות מופת ידועה מהמקורות, ר' יהודה הנשיא, ועם קיסר רומא. לפני שאת קוראת את הסיפור עם הילדים רצוי **להכיר להם את הדמויות והתקופה**. את והסייעת תוכלו ללבוש בגדים מתקופת המשנה ולהציג את עצמכן כדמויות מהסיפור, תוך ציון מיהם ר' יהודה הנשיא ואנטונינוס, מה אפיין את התקופה ההיסטורית ופרטים נוספים שיכניסו את הילדים לאווירה.

<< כדאי לעודד את הילדים **להמחזי את הסיפור**, באופן חופשי במשחק שלהם וכהצגה פורמלית בפני הקבוצה (ואולי גם ההורים!). דאגו לזמינות של תחפושות ואביזרים שקשורים לסיפור ולתקופה. אפשר לעטוף את הראש של "ר' יהודה הנשיא" במגבת גדולה ולהלביש את "אנטונינוס" בסדין בצורה של טונה רומית. אל תשכחו את התלמידים של ר' יהודה הנשיא ובני משפחתו, והאנשים הרבים שמתלווים לקיסר בביקור.

<< ר' יהודה הנשיא מסביר לקיסר כי תבלין אינו רק משהו שטועמים או מריחים. אין להניח שכל ילדי הנג, בעיקר הצעירים שביניהם, יבינו את המשמעות המטאפורית של "התבלין". רצוי לחשוב כיצד את מסבירה את המסר של הסיפור בצורה שמתאמת להבנתם של כל הילדים.

<< לכל ילד וכל משפחה "תבלין" מיוחד, אשר מוסיף להם טעם וריח ומבדיל אותם ואת אורחות חייהם מאחרים. בעקבות הסיפור תוכלו **לשוחח עם הילדים על האופן שבו המשפחות שלהם מציינות את השבת**. אפשר להזמין את ההורים והילדים להכין ציורים של "השבת שלנו" ולהציג אותם בתערוכה בגן או להזמין אותם לשלוח תיעוד של החוויות המשפחתיות ומתכונים להכנת מאכלי שבת אהובים, וליצור ספר מתכונים "תבליני שבת הרבים" של קהילת הנג.

<< תוך כדי קריאת הסיפור אפשר **להזמין את הילדים לחפש את הסוס והעז באוירים**. מה הם עושים לאורך הסיפור? הבעות הפנים שלהם רומזות על המחשבות שלהם. אילו היו החיות יכולות לדבר, מה לדעתכם הן היו חושבות על "התבלין החסר"?

<< אפשר **לעיין יחד באוירים אשר מתארים את שולחן השבת** של ר' יהודה הנשיא ולשוחח עם הילדים: מה ילדי הנג אוכלים בשבת, האם יש להם מאכלים אהובים שלרוב אינם אוכלים ביום חול (אולי מרק מיוחד, ג'חנון, פנקייקים, דג, עוגות...)? האם צורת הארוחה שונה בשבת: פותחים שולחן גדול, פורסים מפה, אולי יוצאים לפיקניק בחיק הטבע?

<< אפשר **לשתול גינת תבלינים** בחצר הנג, או להכין עם הילדים תערובות תבלינים לשימוש בטקס הבדלה או לבישום ארון הבגדים.

<< רבי יהודה הנשיא התגורר בבית שערים ובציפורי שבגליל התחתון. תוכלו **לחפש את בית שערים וציפורי באטלס או באינטרנט**, להראות לילדים תמונות מגילויים ארכיאולוגיים מתקופת המשנה. אפשר גם לקשט פינה בחדר עם תפאורה שמתאימה לזמן ולמקום. גנים שנמצאים באזור – אולי תוכלו לבקר בעצמכם ולשלוח לנו תמונות!

<< הסיפור הוא הזדמנות **להזמין את ההורים לסדנא** בנושא השבת או לקבלת שבת משותפת להורים וילדים. אפשר לבקש מההורים להביא מאכלי שבת ולשתף זה את זה במגוון הטעמים המיוחדים של השבת!

נשמח ללמוד איך הנג שלך מצייין את השבת. שלחי לנו את הרעיונות ונשמח להעלות אותם לאתר!

לשליחת תיעוד ותמונות דרך האתר לחצו כאן או במסר פרטי בפייסבוק